

Leve hele livet

En kvalitetsreform for eldre

HANDLINGSPLAN 2021-2023

EVJE OG HORNNES KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret 17.06.2021, PS 53/21

Innhold

Innledning.....	2
Sammendrag fra kartleggingsrapporten	3
Handlingsdel	5
1. Involvere eldre i arbeidet med å skape et aldersvennlig samfunn	5
2. Utvikle aktivitetstilbud som favner på tvers av funksjon og bosted	5
3. Utvikle strukturer som legger til rette for tros- og livssynsutøvelse	6
4. Etablere/utvikle arenaer for å bre informasjon om tjenester til eldre	6
5. Utvikle løsninger som bidrar til god oppfølging av pårørende	7
6. Utrede løsninger som bidrar til forutsigbarhet og kontinuitet	7
7. Utvikle løsninger som fremmer trygghet i «overgangene»	7
Vedlegg.....	8
Kartleggingsrapport Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre	8

Innledning

Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre over 65 år og skal gjennomføres i perioden 2019-2023. De to første årene av reformen er avsatt til forberedelser og forankring av satsningsområder, de to neste årene til gjennomføring og siste året til evaluering. Reformen omhandler fem innsatsområder og presenterer 25 løsningsforslag med en rekke gode eksempler fra kommuner i Norge. Den enkelte kommune må selv ta stilling til hva de vil satse på, og hvordan de skal gjennomføre endringene.

I Evje og Hornnes kommune har forarbeidet knyttet til kartlegging og senere vurderinger og anbefalinger blitt utført av forbedringsteamet i helse og omsorg. Medvirkning er ivaretatt i form av møter med politikere, brukerråd og frivillige og det er utarbeidet en kartleggingsrapport. Reformen gjelder for alle eldre over 65 år, men kartleggingsarbeidet med påfølgende anbefalinger, har hatt fokus på de som ikke selv er i stand til å oppsøke mangfoldet av ordinære tilbud som finnes i kommunen vår.

Kommunens helse- og omsorgstjenester har over flere år hatt fokus på mange av innsatsområdene og løsningsforslagene som legges frem i reformen. Kartleggingsrapporten, som danner grunnlag for innholdet i denne handlingsplanen, synliggjør at mye derfor handler om å videreføre allerede etablerte løsninger og tiltak. Rapporten følger som vedlegg til handlingsplanen. Sammendraget fra kartleggingsrapporten er direkte gjengitt nedenfor, fordi det greit oppsummerer våre vurderinger knyttet til foreslåtte satsningsområder.

I arbeidet med handlingsplanen har vi vektlagt at reformarbeidet foregår parallelt med ordinær drift i tjenestene og uten direkte tilførsel av økonomiske midler. Det innebærer at tiltakene vi foreslår er vurdert til å være realistisk å gjennomføre i løpet av reformperioden. Helsedirektoratet har varslet at tilskuddsmidler knyttet til reformen vil bli tilgjengelig gjennom søknadsordninger, så fremt kommunen kan vise til en vedtatt plan for arbeidet. Vi har allerede søkt om tilskudd på bakgrunn av et prosessnotat, og fått midler til tre tiltak i 2021. Når handlingsplanen er politisk vedtatt, vil vi vurdere å søke om ytterligere tilskuddsmidler til skisserte tiltak. Vi vil også gjøre vurderinger av om det er hensiktsmessig å samarbeide med kommuner i regionen. Helsenettverket i Setesdal er arenaen for slike drøftinger og evt. beslutninger.

Vi legger i handlingsdelen frem 7 tiltak som er basert på 9 av løsningsforslagene i reformen. Tiltakene er ikke prioritert, og for alle tiltakene i handlingsplanen gjelder at fristen for gjennomføring er ut reformperioden (2023). Under hvert tiltak følger begrunnelse, plan for gjennomføring og ansvarsforhold. I tillegg vises det til hvor tiltakene er forankret i «Leve hele livet-reformen» og om tiltaket har økonomiske konsekvenser.

Sammendrag fra kartleggingsrapporten

Arbeidet med kartlegging og oppsummering er gjennomført av administrasjonen. Kartleggingsrapporten for «Leve hele livet» skisserer status, vurdering og anbefaling for 20 av reformens 25 løsningsforslag, samt omtale og vurdering av de resterende fem. Medvirkning er ivaretatt gjennom møter med brukerråd, frivillige og levekårsutvalget.

Kartleggingsrapporten danner grunnlag for utarbeidelse av en handlingsplan som skal vedtas politisk og gjøres gjeldende for resten av reformperioden (2021-2023). Handlingsplanen vil inneholde utvalgte satsningsområder og konkretisere hvordan vi tenker å jobbe videre med tiltakene. En politisk vedtatt handlingsplan vil være en forutsetning for å kunne søke om relevante tilskudd fra Helsedirektoratet/Statsforvalteren kommende år.

Vi har i rapporten vurdert alle løsningsforslagene i reformen, 20 av dem etter trafikklysmodellen. Dette kan oppsummeres på følgende måte:

Åtte grønne løsningsforslag

Disse vurderes til å være ivaretatt. Det innebærer at eksisterende tiltak kan videreføres, men med kontinuerlig justering og forbedring for å nå målsetningene. Gjelder følgende løsningsforslag:

- Generasjonsmøter
- Samfunnskontakt
- Det gode måltidet
- Måltidstider
- Valgfrihet og variasjon
- Kjøkken og kompetanse lokalt
- Målrettet bruk av fysisk trening
- Planlagte overganger mellom kommuner og sykehus

Ti gule løsningsforslag

Disse vurderes til å være godt i gang, men med potensial for ytterligere forbedring og/eller implementering. Noen av løsningsforslagene handler primært om implementering, kompetansebehov og oppfølging av ansatte. Det er et lederansvar å følge opp dette, og løsningsforslagene anses derfor til å bli ivaretatt. Det gjelder løsningsforslagene: systematisk ernæringsarbeid, hverdagsmestring, systematisk kartlegging og oppfølging og den enkeltes behov.

Følgende løsningsforslag tas med i arbeidet med handlingsplanen:

- Gode øyeblikk
- Sambruk og lokalisering
- Proaktive tjenester
- Miljøbehandling
- Avlastning og støtte til pårørende
- Mykere overganger mellom hjem og sykehjem

To røde løsningsforslag

Disse må ha fokus og vil være satsningsområder i handlingsplanen. Gjelder følgende:

- Tro og liv
- Færre å forholde seg til og økt kontinuitet

«Et aldersvennlig Norge»

Flere av løsningsforslagene under innsatsområdet «Et aldersvennlig Norge» er av overordnet karakter og jobbes med på nasjonalt plan. Når det gjelder løsningsforslaget «Planlegge egen alderdom» og «Seniorressursen», vurderer vi at det jobbes godt med dette i kommunen og at det derfor handler om videreføring av ulike tiltak. Løsningsforslaget «Eldrestyrt planlegging» derimot, bør være med i handlingsplanen i reformperioden. Eldre skal involveres i kommunens planlegging, og vi vurderer det som viktig og nødvendig å videreføre og utvikle gode samarbeidsstrukturer.

Handlingsdel

1. Involvere eldre i arbeidet med å skape et aldersvennlig samfunn

Begrunnelse	Gjennomføring	Ansvar
Eldre skal involveres i arbeidet med å kartlegge egne lokalsamfunn og bidra til å skape aldersvennlige samfunn.	<ul style="list-style-type: none">• Invitere med elderråd/eldre i ulike prosesser.• Opprette/benytt eksisterende samarbeidsarenaer som bidrar til at eldres stemme blir hørt.• Samarbeide om å definere og planlegge for utforming av aldersvennlige samfunn.• Oppdatere planer om nødvendig.	Plan- og miljøleder
Forankring	Et aldersvennlig Norge: Eldrestyrt planlegging	
Økonomiske konsekvenser	Gjennomføring av tiltaket vil inngå som del av ordinært involveringsarbeid for planer og ulike prosesser, og vil derfor ikke medføre ekstra utgifter.	

2. Utvikle aktivitetstilbud som favner på tvers av funksjon og bosted

Begrunnelse	Gjennomføring	Ansvar
Eldre bør få tilbud om miljøbehandling og mulighet til å delta på aktiviteter som gir gode opplevelser, bevegelse og deltakelse i sosialt fellesskap. Det gjelder både hjemmeboende eldre og eldre som bor på institusjon/ boliger i tilknytning til disse.	<ul style="list-style-type: none">• Opprette arbeidsgruppe(r) som skal jobbe med prosjekter knyttet til aktivitetstilbud. Sikre brukermedvirkning og flerfaglig representasjon.• Utvikle forebyggende og helsefremmende lavterskeltilbud for eldre.• Utarbeide rutiner for bruk/sambruk av felles uteområde som fremmer aktivitet og fellesskap.• Utforme løsninger knyttet til transport til og fra aktiviteter.• Involvere og samarbeide med frivillige, kulturenheten og andre aktuelle om tilbud.	Enhetsleder pleie og omsorg
Forankring	Aktivitet og fellesskap: Gode øyeblikk, Sambruk og lokalisering Helsehjelp: Miljøbehandling	
Økonomiske konsekvenser	Gjennomføring av tiltaket vil kreve ekstra ressursbruk fra flere tjenesteområder. Kommunen har søkt Statsforvalteren om tilskudd og fått tildelt midler for 2021. Det vil bli opprettet arbeidsgruppe(r) og tilskuddsmidlene vil trolig dekke kostnadene. Evt. kan det være aktuelt å søke om ytterligere midler.	

3. Utvikle strukturer som legger til rette for tros- og livssynsutøvelse

Begrunnelse	Gjennomføring	Ansvar
Eldre bør få mulighet til å utøve sin tro/livssyn, samt ved behov få tilbud om samtaler rundt eksistensielle spørsmål.	<ul style="list-style-type: none"> • Opprette ei arbeidsgruppe og involvere aktuelle aktører. • Utforme strukturer som bidrar til større fokus på åndelige behov, både individuelt og i grupper. • Vurdere og evt. etablere samarbeid med trossamfunn og kulturenheten for å skape et videre tilbud til eldre. 	Avd.ledere pleie og omsorg
Forankring	Aktivitet og fellesskap: Tro og liv	
Økonomiske konsekvenser	Gjennomføring av tiltaket vil kreve ekstra ressurser. Dersom Statsforvalteren lyser ut midler som er relevant for tiltaket, vil det være aktuelt å søke om tilskudd.	

4. Etablere/utvikle arenaer for å bre informasjon om tjenester til eldre

Begrunnelse	Gjennomføring	Ansvar
Det er et overordnet mål at eldre skal være selvstendige og bo i eget hjem så lenge som det er mulig. Kjennskap til kommunens eldre og tidlig innsats kan forebygge økende hjelpebehov.	<ul style="list-style-type: none"> • Opprette ei arbeidsgruppe og involvere Eldrerådet og andre aktuelle aktører. • Utvikle strukturer som bidrar til forebyggende innsats og helsefremmende fokus til grupper (eks. temasamlinger, samarbeid frivillige). • Etablere samarbeid med pensjonistforeningen om felles arenaer for informasjonsarbeid. • Vurdere og evt. justere kommunens helsefremmende hjemmebesøk til eldre. • Vurdere og evt. etablere ordninger som fanger opp eldre med nyoppdaget kronisk eller alvorlig sykdom, som indikasjon for forebyggende hjemmebesøk. 	Avd.ledere pleie og omsorg
Forankring	Helsehjelp: Proaktive tjenester	
Økonomiske konsekvenser	Gjennomføring av tiltaket vil kreve ekstra ressurser. Dersom Statsforvalteren lyser ut midler som er relevant for tiltaket, vil det være aktuelt å søke om tilskudd.	

5. Utvikle løsninger som bidrar til god oppfølging av pårørende

Begrunnelse	Gjennomføring	Ansvar
Pårørende som tar vare på sine nærmeste trenger støtte for ikke å slite seg ut.	<ul style="list-style-type: none"> • Avdelingslederne tar ansvar for arbeidet og involverer pårørenderepresentanter ved behov. • Utforme løsninger som virker avlastende og støttende for pårørende, og som også gir mulighet for fellesskap og dialog. • Oppdatere rutiner i tjenestene for oppfølging av pårørende. 	Avd.ledere pleie og omsorg
Forankring	Sammenheng i tjenestene: Avlastning og støtte til pårørende	
Økonomiske konsekvenser	Gjennomføring av tiltaket vil inngå i ordinær drift og derfor ikke medføre ekstra utgifter.	

6. Utrede løsninger som bidrar til forutsigbarhet og kontinuitet

Begrunnelse	Gjennomføring	Ansvar
Eldre som mottar tjenester har behov for trygghet, forutsigbarhet og kontinuitet.	<ul style="list-style-type: none"> • Opprette ei arbeidsgruppe og involvere tillitsvalgte og brukerrepresentant, evt. andre. • Utrede og evt. etablere arbeidstidsordninger og nye måter å jobbe på (eks. arbeidslag) som bidrar til kontinuitet og trygghet for pasientene. • Utarbeide rutiner som bidrar til forutsigbarhet med hensyn til avtaler. 	Enhetsleder pleie og omsorg
Forankring	Sammenheng tjenestene: Færre å forholde seg til og økt kontinuitet	
Økonomiske konsekvenser	Gjennomføring av dette tiltaket vil ta tid og kreve ekstra ressurser. Dersom Statsforvalteren lyser ut midler som er relevant for tiltaket, vil det være aktuelt å søke om tilskudd.	

7. Utvikle løsninger som fremmer trygghet i «overgangene»

Begrunnelse	Gjennomføring	Ansvar
Gode pasientforløp innebærer trygghet i overgangene mellom hjem og sykehjem.	<ul style="list-style-type: none"> • Opprette ei arbeidsgruppe og involvere berørte aktører. • Utforme løsninger som bidrar til at pasienter opplever trygghet. • Vurdere og evt. etablere ordninger som innebærer flyt av personale mellom tjenestene i forbindelse med inn- og utskrivning. • Utarbeide rutiner for samarbeid mellom tilsynslege og fastleger i overgangene. 	Enhetsleder pleie og omsorg
Forankring	Sammenheng i tjenestene: Mykere overgang mellom hjem sykehjem	
Økonomiske konsekvenser	Gjennomføring av tiltaket vil kreve ekstra ressursbruk fra flere tjenestoområder. Dersom Statsforvalteren lyser ut midler som er relevant for tiltaket, vil det være aktuelt å søke om tilskudd.	

Vedlegg

Kartleggingsrapport Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre